

The Project Gutenberg eBook of A magunk szerelme: Versek, by Endre Ady

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: A magunk szerelme: Versek

Author: Endre Ady

Release date: January 5, 2012 [EBook #38494]

Most recently updated: March 28, 2021

Language: Hungarian

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK A MAGUNK SZERELME: VERSEK ***

ADY ENDRE

A MAGUNK SZERELME

VERSEK

NYUGAT

IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1913

*Móricz Zsigmondnak a
rímtelen versek nagy magyar
poétájának s a gyönyörű
bőségek hőséneke ne legyen
kellemetlen ez a könyv.*

Buda, 1913.

Ady Endre.

Bántott, döfölt folyton a Pénz is
S szép humanitások játsztak velem,
De lelkemből más sohsem érdekelte
Fölszánt poéta-ceruzámat,
Csupán Politika és Szerelem.

S úgy számítottam rég ki végem:
Gyűlöletim hogy eléggé nagyok?
Egy akadt nőstényért elég botorság
Inulhat el még inaimból?
Hahogyha nem, már mindent itt hagyok.

Tudok-e még nádor-választó
Kisúr-ósimmel szólni makacsul
S tudok-e még asszony után rohanni
Szavakon és gyűléseken túl
Vágyva-robogva, keresztül-kasul?

Néha megingok s szégyen-hülten
Havasnak, vénnek érzem a fejem
S azt hiszem, hogy minden vivát a másé
S hogy idegen tőlem régóta
Balog nádor-úr s bolond szerelem.

De jönnek remete kanokként
Ős sűrűkből ki szerelmek, dühök:
Új talmi nádort megölni is tudnék,
Kivánom örülten a csókot
S csatában, hitben, tűzben vénülök.

A VISSZAHOZOTT ZÁSZLÓ

*Kincs Gyula bátyámnak
(akinek már az sem árthat,
hogy Ady Endre nevű volt-
diákja nagyon szereti)
hoztam vissza ezt a zászlót.*

A VESZÉLYEK ISTENE

Reinitz Bélának küldöm

Diadalnak diadal-gyászútján
Üdvözöllek, veszélyek Istene,
Tarka Isten, kit Düh méhe fogant,
Gógöknek gógje, nagy Góg, az enyém.

Künn csatázván, hajh, nevettelek sokszor,
Nyert csatáinknak bal osztályosát,
Balga kötések balgult frigyesét,
De ma már sejtem isteni erőd.

Ha ki fölkapott vércse-lecsapáskor
S vitt gyöngéd kézzel zúgba kedvesen
Vagy Égre-dobón nyílként hajított,
Te voltál mindig, ős, bennem Góg.

Ős, bennemi Góg, pogány ön-szerelmem,
Vércsikos fényű, intő rendelés,
Ki kergés helyett hős célba tekint,
Ki nem magáért gőgöli magát.

Ki magát ritkán szereti magáért,
Vagy ha magáért, méltán és nagyon,
Vagy bármiképpen, mindig görcsösen
Avagy bárkit is, de mindig szeret.

Kinek parancsul így parancsolódott,
De kinek nincsen más Istene, nincs,
S más hajtója telt, nagy sorsa felé,
Mint hős, kijátszott énje, Góg-ura.

Tetszett sorsomnak amarra fordulni,
Honnán jól látszik minden, ami van,
Minden, ami volt s minden, ami vár
S künnről megjöttek a belső csaták.

Óh, belső csaták diadal-gyászútja,
Óh, nagy győzés a legbőszebb felen,
Óh, rendelés, te legforróbb Titok,
Gógöknek gógje, nagy Góg: az enyém.

A MEGUNT CSATAZAJ

Mi hősködésbe dühített
S lánggal falatott még tavaly,
Múlik naiv, riasztó kedvem
S majdnem altat a csatazaj.

Beszélik, hogy élnek ma is,
Kit itt vagy ott temettem el
S nem volt záró a diadalmam
S korai a győztes kehely.

És minden hír úgy duruzsol
Fülembe, mint bolond dana:
Nincs nekem már mi aggodalmast,
Méltót, haragvót mondana.

Nincs más, csak amit akarok
S csak kegyem adhat életet
S beszédből is csak az jut hozzám,
Mit vígan én beszélhetek.

Mit helyeslek, csak az igaz
S amit kedvelek, az a jó,
Dajkamese-vagyon a másé
S csak az én birtokom való.

Mitsem vett el tőlem a Sors
S minden érdemest meghozott,
Megtelvén buzgó áhitattal
Szent Magamhoz imádkozok.

ÚJ VIRÁGOS IFJÚSÁGGAL

Általvetőm virág málházza,
Lábaim ugrós kedvűek,
Kedves súllyal hullott reám
Életemnek késett áldása.

Mosolygó, nagy szememben reszket
Sok-sok boldog látnivaló,
Sok telő kedv és áhítat,
Hogy mindent-mindent újrakezdek.

Ni, mennyi van még a világon,
Örömszántak és jövők,
Hopp, hívnak-várnak az utak:
Be szép vagy, én új ifjúságom.

Be hazudtam vén teltségemmel,
Be jó az édes habzsolás,

Be sűrű jószág a csoda,
Be jó ember a derült ember.

Kék hegyeken, zöldelő fákon
Ámulat s ígéret rezeg
S újfajta, szelid mámorok
Bizseregnek át a világon.

Olyan édes fáradt az este
S mozgatók a fény-reggelek
S oly boldog az eltévedés
Kis boldogságokat keresve.

-15-

Víg a sírdomb, tarkák a völgyek,
Ihaj, be sok a tréfa-szó,
Tájék, kötődés, nóta, nő:
Meg nem állom, hogy ne fütyöljek.

-16-

A VISSZAHOZOTT ZÁSZLÓ

Esős, bántó, ködös volt Május,
E fagyba-botló, léha hónap
S rossz lelkű pötty-városi uccán
Sárban hordtam a lobogómat,
Tizenhét év korával gyáván,
Képedve és hitetlenül
Gazdagságom nagy orgiáján.

S így hurcoltam tizenhét évig
Csüggesztve le, hol föl-fölkapva
Önmagamot, e hívott zászlót
És mégis-mégis lobogtatva
És beleszoktatva a lelkem
Szent nyűgébe, a szent teher
Dícses vonzolásába, betelten.

De innen hoztam, amit hoztam,
Amit akartam és eléltem
S a zászlót, ami le-fölvillant
Mindig csatában, tűzben, vérben,
Nagy vallásom, akivel volna
Protestáns, harcos vérmezőn
Lelkem a kor Gusztáv-Adolfja.

Most hát itt van újból egy Május,
E fagyba-botló, léha hónap
S e most már karolt városkában
Megmutatom a lobogómat:
Innen vittem és visszaértem,
Gazdag volt, furcsa és buja,
De itt van, elhoztam fehéren.

(Zilah)

-17-

VÁROS MEGVÉTELE UTÁN

(A condottiere búcsúja.)

Bródy Sándornak küldöm, a
legszebb, legigazabb magyar
poétának, Sándor bátyámnak,
ki talán nem is tudja, hogy
mennyi mindent csinált és
folytatott le e csatornátlan
országban.

Lankadt szívem díszítem csókkal,
Legjobb ruhám öltöm magamra,
Legszebb napjaimra emlékszem
S tegnapi győző, nagy rohamra.

Viadal után búcsúzás jön,
Diadal után nincsen élet,
Hadd bámulják még egyszer arcom
Vad dühvel a tiport cselédek.

Mozduljanak a harctér-rablók

S zúgjon felém a pulya-átok
S hadd hirdessem ki zsoldosim közt:
Mehettek, nincs szükségem rátok.

Győztem s én már megdicsőültem,
Most már jöhetnek portya-hősök,
Megy a vezér, zsákmányát hagyja:
Szeretett győzni s ezért győzött.

Nyitott hintó sárkány-lovakkal,
Küllők, virággal befödöttek,
Járjátok be ma még a várost,
Hogy arcom sohse lássák többet.

SZÁZ HÚSÉGŰ HÚSÉG

Alakos játék, százszor-zárt titok
Hős, futó bölcse újból és megint
Állok süppedten szókimondó bajban.
Cselek, barlangok, vermek, kárpitok,
Bozótok, lárvák, segítsetek rajtam.

Ki száz alakban százszor volt szabad
S minden arcához öltött más mezet,
Éljen és csaljon titokba-veszetten,
Mert bárki másnál több és gazdagabb,
Mert csak a koldus egy és leplezetlen.

Ragyogjatok meg, tévesztő szemek,
Édes, hazug méz, pergő, szép szavak
Csorogjatok tarkán, számítva, bátran.
Mindenki másnak mindig más legyenek,
Változón szabad, gyűrületlen, arátlan.

Enszavaimmal csaljam meg magam,
Melyvoltom gondján törjem víg fejem
És száz alakkal száz vitába törjön
Lelkem, valóm, e dús alaktan,
Száz húségű s egyetlen hú a földön.

VIDÁM TEMETÉS ÉNEKE

Küldöm az én Földesi
Gyulámnak

Mik elmulnak, meg is csúnyulnak,
Még a bánat sem szép, ha elmúlt
S én régen utálom a multat.

Fölemeltem az én szívemet
S hirdetem a siránkozóknak:
Boldog az, ki vidáman temet.

Mulás a rendje az örömnak
S változás mindig új alakra.
S az örömök szünetlen jönnek.

Minden, mi van, szép, friss hajadon,
Az emlékek agg-szűzét dobd el
S fogd a jelent vígan, szabadon.

Vond ifjan, ha vén is, a vállad,
Mikor settenkednek a multból
Haszontalan és cifra árnyak.

Ki ma nincs, az nem is volt soha,
Emlékezni raboknak terhe,
Szabad ember felejt s fut tova.

Az élet perc, mely folyton lebben.
Minden perced bocsásd el csókkal,
Kinlódni is kiej a jelenben.

Akármilyen rongyos a jelen,
Prédája nem lesz a multnak,
Behunyom szemem s megőlelem.

A VISSZAJÁRÓ MÁJUSOK

Minden úgy igaz, ahogy régen:
Vannak visszajáró Májusok
A Sohsem-Nyugvás szent nevében.

Rózsás köd az agyunkra úgy száll
S úgy fűt a megvadulás heve,
Mint a régi, szent kamasz-júsnál.

Olyanok s még szebbek a tervek,
Mint diák-vágyak bús korán,
Ám telt-begyűbbek a szerelmek.

Mert a Májusok visszajárnak
S nem ifju vágyé való ízük,
De ki túl van laktán a Nyárnak.

TILTAKOZNI ÉS AKARNI

Hajh, megmaradni nagy betegnek,
Sírba rugandó idegennek,
De élni, de élni.

Barbárból, úrból nyúvé válni,
Igaziból lenni akármi,
De élni, de élni.

Nem bánni immár semmit-semmit
S nótáink bár rossz kölykök zengik,
De élni, de élni.

Ijesztgessenek a Jövővel,
Ijedjek meg lehajtott fővel,
De élni, de élni.

És gunnyasztva és meghajolva,
Míntha tavasz sohse lett volna,
De élni, de élni.

De tiltakozni és akarni,
De, jaj, még most, most meg nem halni,
De élni, de élni.

SZENT LEHETETLENSÉG ZSOLTÁRJA

Zuboly barátomnak küldöm

Pokolhintán vad, szédítő körök,
Tüzes mélységek fönt s alant,
Zuhanva szállni, szállva zuhanni
Való alatt és képzelet fölött
És mindenütt és mindenütt
És mégis a konok határok
Kemény tilalom-léce üt,
Mert várhatatlanokra várok
S nem várok mást, mint várhatatlant:
Óh, véres kínok véres kinja ez.

Hörögve dönget vágyam kapukat,
Arcomra pirosan bemázolt csontváz
Tiltó és bolondos ujja mutat.

S körülöttem csak lehetőség
S álmodható és lenge álmok
S nincs Isten, hogy szédítő hintám
Dohodt rab-útjából kiszálljon
S vágyam megfogjon valamit,
Eleddig még megfoghatatlant
És megöleljen valakit,
Eleddig megölelhetetlent.
A tüzes mélység megvakít,
Agyam fölforr, torkom rekedt
S bomlott, nehéz alkonyaton
Átkozott, szent Lehetetlenség,
Zengem sorvasztó éneked.

HAJH, ÉLET, HAJH

Hajh, Élet, hajh,
Kinek a köntösöd éget,
Hajh, Élet, hajh,
Te, aki ismersz, rázól is,
Kacagj most egyszer egy nagyot:
Nekem kívánnak
Csúnya véget.

Hajh, Élet, hajh,
Te tudod nálamnál jobban,
Hajh, Élet, hajh,
Hogy összeszúrtuk a leveit.
S fogtam legvadabb paripád
S nyargalásztunk
S ma is dobban.

Hajh, Élet, hajh,
Minden út, amerre járunk,
Hajh, Élet, hajh,
Én nem akartam feledet:
Ten-egészedet vívtam én,
Egész javunkat,
Egész kárunk.

Hajh, Élet, hajh,
Kinek a köntösöd éget,
Hajh, Élet, hajh,
Ki szereted vak hívedet,
Kacagj most egyszer egy nagyot:
Nekem jósolnak
Csúnya véget.

KÖSZÖNTŐ AZ ÉLETRE

Medve Miklósnak küldöm

Sodridnak huncás, száz emlékét lökd el,
Széles mosollyal, csillogóan
Ballagj, vén folyó,
Ballagj, életem, csöndes hömpölyöddel.

Túlszökve harag s bitang hír hinárját
Éhkeselyűk-lakta hegyekből
Ért síkra vized
S örvendezésnek tengerei várják.

Békült tengerek s világok előtted,
Békült órák, békült fájdalek,
Most már mindenek
Csodákká nőttek és megszentelődtek.

Tükrözd a Napot, duzzasszon a hála,
Mert benned van az Élet immár
S megbékült szived
Istennek áldott, terhes szűzleánya.

Élet, óh Isten pompázó szerelme,
Kinek nem szabad hátranézni,
Most már jó leszek,
Mindig-mindig csak jeleneddal telve.

Ni, hogy futnak az emlékek riadtan,
Óh, örömek öröme, szállj meg,
Verd a szívemet:
Boldog vagyok, mert élni elhivattam.

Boldog folyó, nevető tengereknek
Víg halállal víg várandósa,
Boldog kis életem:
Köszöntlek, éllek, áldlak és szeretlek.

FÖLKELESEK ÉS FELEDKEZÉSEK

Besütése a Tavasz-Napnak,

Óh, vidám gyermek-ébredések,
Viz-pacskolón, gyorsan öltözön,
Friss szájából kiszabadult ének
S nekiszaladás iskolának
Vagy sárga s kék virágú rétnék,
Egész testű, ficáncoló örömnék.
Cseresznyézlett kis pajtásnóm szája,
Óh, Élet igaz hallelujája,
Óh, vidám testű, én szép volt-magam,
Dühtelen és kipihent fölkelések,
Úgy néha-néha visszaneztek
S méreg után nyulok: no, menjünk.

S azután gyáván ébred bennünk,
Komiszul, gyáván ébred bennem
Bénaságos, nagy ön-szerelmem,
Hogy bármiképp is jobb az Élet,
Mint az utálatos megszűnés
S hogy bénán is elérni vélek
Boldogság-képet, szép-hazugat
S hogy beérem most már kevéssel,
Fölkelés helyett lefeküvéssel
S hogy minden, ami bennem támad:
Gyermeki emlék, bú és imádat,
Egy nagyon-nagyon nagy bizonyisten,
Egy nagyon-nagyon nagy kötelesség,
Egy nagyon-nagyon nagy s víg multság,
Egy gyönyörű kínálás: tessék.
Élendő vers rímtelenül rímben,
Ifjúságok, mik visszaadják
Még vénen is az ifjúságot,
Sok képzelés és sok ifjúság,
Jóbnak cseréppel enyhült sebe,
Óh, vállalt élete de mégis konok,
Óh, alkuvás és feledkezés,
Óh, régi-régi szép volt-énmagam,
Aki nem vagyok, de kit akarok,
Fölkelések és feledkezések,
Óh, mindent hitetni tudó Élet.

-27-

A MAGUNK SZERELME

Bizonyos Margitának küldöm

Ereklyékért kutatgatok,
Boldog Isten, boldog Isten,
Ha volna még.
S megcsókolok egy arcképet,
Régi képet,
Gyötört színű bánatosat,
A magamét.

Minden, minden hogy elmarad
S hogy elhagyunk mindent, mindent
Előbb-utóbb.
Hogy kínálnók az ajkunkat,
Jó ajkunkat
S mást, mint magunk, nem érdemel
A búcsú-csók.

Óh, ezerszer is csókolom
Az egyetlent, az egyetlent,
Ki megmaradt,
Aki jó volt minden helyett,
Mások helyett,
A derekat roncsokban is,
Hú magamat.

Áldott világ a zátonyon,
Boldog Isten, boldog Isten,
Ki engeded,
Hogy süttessük rá magunkra,
Vén magunkra
Ifjító és istenítő
Szerelmedet.

-28-

Futó napok, kik ifjakat növesztnek,
Futó ifjak, napjaikat fogyasztók,
Tudom, hogy engem, furcsán venülőt
Megköveznek.

Bolond bensőm egy ős gyermeket hordoz,
Bátran nyulok tüzekbe a kezemmel,
Asszonyhoz, fegyverhez bátran nyulok
S mézes borhoz.

Fölröpítem piros papir-sárkányom,
Harminc év óta nem tudtam megunni,
Pórászáról ezerszer elszakadt
S még se bánom.

Két, nagy, vaksi szememben szűz magasság
Babonás képe és célja nyilallik:
Ez tart gyermeknek: a szent soha-fény
És a vakság.

Röpülj, piros sárkányom, mindig fennen,
Ha elszaladsz, küldöm másad utánad
S nem születhet gyermek, ki ereget
Lelkesebben.

HOLNAPRA GYÓGYULÓ BÁNAT

-30-

Megful a leggyönyörűbb kedv is
Hátán a vén Sors-lépnek,
Melyre ostoba maskarákként
Ragasztóan szállat az Élet.

Óh, Végzet véges szörnyűsége,
Óh, Élet, röndes, dőre,
Mért nem figyelsz szemmel, vas-markkal
A gyenge, tétova Időre?

Oh, örökös, zárt határoosság,
Dalos húr, mely elpattan.
Hát nem lehet semmiképp élni
Tágabban, mindig, szabadabban?

Utálatos, befejező Vég,
Rút pontja az Istennek,
Mért nem tarthat minden örökké
S a dolgok néha mért pihennek?

Hát miért van befejeződés
S szünése délceg vágynak,
Születésekor halált mért hord
Minden dicsó, szép megkivánat?

Hát miért nem teljesedünk be
Tengeres folyók módján,
Kacagva tele kacagással
Trombiták buta lefuvóján?

-31-

Bús csömöre a Szerelemnek
S feneke a pohárnak,
Óh, miért is van, miért is van
Már-holnapra gyógyuló bánat.

ÉN ERŐSZAKOS IFJÚSAGOM

-32-

Birkózó ember sohse birkóztam
Olyan elszántan, istentelenül
Magammal és maradt erőmmel,
Mint most, hogy súlyos veszedelme ül
Nyakamon a vénségnek.

Minden kétségem: a csalt-azért-sem,
Minden gőg-gondom: megmutatom
S rohanok mohó szilajsággal
Illetlenül fiatal utakon

Vissza az ifjúságba.

Áldott kifacsarása a szívnek,
Luciferi megszegülés: mohón,
Akarón, ifjakat alázva,
Frisst-dobogva az Élet-dobogón:
Élet, állok elébed.

Kis elkopók és beletörődők,
Szánjatok engem s irigyeljete:
Így nem élhetnek hitvallásban
Csak Jézushoz meghívott gyermekek,
Akik nem félnek élni.

Így lép egy Úr sírjának feléje,
Ki szégyenli ranggal a kimulást
S nem sikolhat ki a szívéből,
Élete, lelke és az Ifjúság
S ifjan megy a Halálnak.

-33-

MÉG MINDIG HÁBORU

Ha már csakugyan virághalált kések
S ha megbojtosodtam is kicsit, talán,
Gyertek csak új, szűrő üzentgetések
Ti régiek s lankadni nem tudók
S vigyétek csak el utálatomat
Régi bandájú utálatosokhoz:
Tudom, hogy élnék még s óh, hallom őket:
Furcsa ország: haszontalan velőknek
Százszor kell betörni ronda lakhelyük
S minden halottat újból agyonütni.
Hát szálljon a szó messze, mindenütt:
Fekete és piros ma is a lelkem,
A szeretőim számosabbak
S az alku kulcsát még máig se leltem
S az Élet és Utálat oly maró,
Hogy patinás piszkotokat lebírja.
Nem kedvvel áll ám szóba veletek,
Újra-bátorult, rabló ál-lovagok,
Az, ki hitte, hogy hullákat nem öl már
S e sorokat, jaj, magyar siralom,
Anno 1913 írja.

-34-

-35-

IMÁDSÁG A CSALÁSÉRT

*Hatvany Lajosnak, régibb, jó
barátomnak ajánlom e
tétova, de nagy és igaz
sirásokat.*

-36-

-37-

NŐ-KERGETŐ, FÉNYES HAZUGSÁG

Kaffka Margitnak, a nagyon-
nagy író asszonynak küldöm

Sarjadtan buja, szent áhítatom,
Be hurcollak, be nagy kedvvel keverlek,
Be sok néMBER kontyára készítem
Hős koronám, a bolondos szerelmet,
Be nagy is a magam-veszejtő szándék,
Be száz furcsa sírnivaló les rám még,
Be sok asszony-tévesztőbe tévedek.

Beteg vagyok, szép beteg:
Hihetetlen és nem hitteket várva
Száguldok be friss-újból a világba
S keresem a hágcsót, mely levezet
Mélyetekig kék, nagy, furcsa szemek,
Honnan magatok elindultok,
Mint lámpás emberek.

Kék szemek, ti bizonytalanok,
Lógassátok szép-táncosan a lámpát,
Mutassátok meg e rózsás ködben
Lelkem lehetetlen, nagy lyányát
Vagy asszonyát, ki ráborulva
Kacagón a szomoruságomra
Vagy sírván a nevetésemre
Enyémtelenül enyém lenne.

Könnyes és riadt horkanással
Veszek már is el már előtted.
Titokzatos, valótlan követje
A Nőnek.
Úgy szeretlek és úgy akarlak,
Mint túlzottan kinőtt, nagy karmak
Kívánják tépni az új zsákmányt.

-38-

Mégis: rátok bízom, kék szemek:
Bizonyos, hogy holnap szeretek
S igazítsátok az igazira
A tekintetemet.
Jaj, be úzótt vagyok, be árva,
Be nincs senkim, aki úgy várja
Áhítatom, ahogy adom,
Nincs Isten, hit, kedvesség, jóság,
Jámbor és mégis vad nősténység,
Szépség és méltó alkalom.

Óh, nő-kergető, fényes Hazugság,
Küldd el hozzám asszony-hugod,
A csalót, az élet-pusztítót,
A drágát, szűzet, hazugot,
Küldd el hozzám, küldd el hozzám.

-39-

ELBOCSÁTÓ SZÉP ÜZENET

Törjön százegyszer százszor-tört varázs:
Hát elbocsátlak még egyszer, utólszor,
Ha hitted, hogy még mindig tartalak,
S hitted, hogy kell még elbocsáttatás.
Százszor-sujtottan dobom, ím, feléd
Feledésemnek gazdag úr-palástját.
Vedd magadra, mert lesz még hidegebb is,
Vedd magadra, mert sajnálom magunkat,
Egyenlőtlen harc nagy szégyeniért,
Alázásodért, nem tudom, miért,
Szóval már téged, csak téged sajnállak.

Milyen régen és titkosan így volt már:
Sorsod szépíteni hányszor adatott
Ámító kegyből, szépek szépiért
Forrott és küldött ékes Léda-zsoltár.
Sohase kaptam, el hát sohse vettem:
Átadtam néked szépen ál-hitét
Csókoknak, kik mással csattantanak
S szerelmeket, kiket mással szerettem:
És köszönök ma annyi ölelést,
Ám köszönök mégis annyi volt-Lédát,
Amennyit férfi megköszönni tud,
Mikor egy unott, régi csókon lép át.

És milyen régen nem kutattalak
Fővényes multban, zavaros jelenben
S már jövőd kicsiny s asszonyos rab-útján
Milyen régen elbúcsúztattalak.
Milyen régen csupán azt keresem,
Hogy szép énemből valamid maradjon,
Én csodás, verses rádfogásaimból
S biztásd magad árván, szerelmesen,
Hogy te is voltál, nemcsak az, aki
Nem bírt magának mindent vallani
S ráaggatott díszreiből egy nőre.

-40-

Büszke mellemről, ki nagy, telhetetlen,
Akartam látni szép hullásodat

S nem elhagyott néember kis bosszúját,
Ki áll dühödten bosszú-hímmel lesben.
Nem kevés, szegény magad csúfolását,
Hisz rajtad van krózusságom nyoma
S hozzám tartozni lehetett hited,
Kinek múlását nem szabad, hogy lássák,
Kinek én úgy adtam az ölelést,
Hogy neki is öröme teljék benne,
Ki előttem kis kérdőjel vala
S csak a jöttömmel lett beteljesedve.

Lezörögsz-e, mint rég-hervadt virág
Rég-pihenő imakönyvből kihullva
Vagy futkározva rongyig-cipeled
Vett nimbuszod, e zsarnok, bús igát
S, mely végre méltó nőjéért rebeg,
Magamimádó önmagam imáját?
Kérem a Sorsot, sorsod kérje meg,
Csillag-sorsomba ne véljen fonódni
S mindegy, mi nyel el, ár, avagy salak:
Általam vagy, mert meg én láttalak
S régen nem vagy, mert már régen nem látalak.

-41-

VALAKI ÚTRAVÁLT BELŐLÜNK

Schöpflin Aladárnak küldöm

Unatkozók s halálra-untak,
Bolondosan furcsák vagyunk,
Fájdalmasak és búcsúzóok
S milyen furcsán nézzük magunkat
S milyen furcsán néznek most minket.
Csalódás-kő ránk nem zuhant
S mégis sújtódottan, szédülten,
Sustorgó ázott-fák a tűzben,
Panasszal égünk, lángtalan.

Mint elárvult pipere-asztal,
Mint falnak fordított tükör,
Olyan a lelkünk, kér, marasztal
Valakit, ki már nincs velünk,
Ki után ájult búval nézünk.
Egy régi, kényes, édes dámát,
Kegyetlen szépet siratunk,
Bennünk sarjadtat: asszony-részünk.
Valakit, kiért hiúk voltunk,
Apródok s cifra dalnokok
S kit udvarunkban udvaroltunk.

Ingunk s mint rossz tornyok, bedőlünk,
Nagy termeink üresen kongnak,
Kölykösen úszók szemeink:
Valaki útravált belőlünk
S nem veszi észre senki más,
Milyen magános férfi-porta
Lett a szemünk, lett a szívünk,
Szemünknek és szívünknek sorsa,
Mert asszony-részünk elhagyott.

-42-

Nem tudjuk szeretni magunkat
És nem hisszük el, hogy szeretnek,
Ákombákomos szépeket
Idegen, váró embereknek
A régi tussal nem írunk,
Mert mi csak magunknak bókoztunk,
Asszony-énünkért, szertelen,
Érte voltunk jók, ha jók voltunk
És kacérok és hűtlenek
És most sírva megözvegyedtünk.

Ezer óh, jaj, baj, ejnye, nyüg
Siránkozik pityergő szánkon
S omladozó, árva szívünk
Ezer fájást talál, hogy fájjon
S ezeregy fájás fáj nekünk.

Kopott az arcunk, kopott minden,
Kopott a világ s a szívünk
S minden világ a szemeinkben:
Mi hírért, sikerért szalasszon,
Ösztönzőnk, igazi valónk,
Kiszakadt belőlünk, az asszony.

-43-

KÉRDÉS KÉK SZEMEKHÖZ

Édes kislyányom, nyisd ki a szemed,
Tágas, egyetlen kékjét a világnak,
Mert az én vak szemeim ezután
Csak teáltalad látnak.

A vén emlék-gyilkosnak add ide
Varázsát a szent, emlékező méznek
S csettentsd a nyelvem tartón, édesen,
Míg más asszonyra nézek.

Míg az a két apró, barna bogár
Csiklandozván föl s bejárja az arcom,
E más szemekhez küldd el a tied,
Te várakozott asszony.

Szerelmeket parancsolj most reám,
Úgy kellenek élethez a szerelmek,
Úgy kellenek a te kék szemeid,
Bár barnán felelnek.

Úgy kellenek a meghagyásaid,
Mert megint bűnbe estem
S kérdek: szeretek, ím, egy új leányt,
Szeressem, ne szeressem?

-44-

HŰSÉG ARANYOS KORA

Édes Adának küldöm

Most már megjött az áhitatnak
S hűségnek aranyos kora.
Hívón s hitetón borulok le
Előtted,
Jövömnek kikedvelt asszonya.

Szerelmemnek frigy-követsége
Hűséget, békét visz eléd,
Arany-pirját nyárvégi napnak
S lelkemnek
Forrott nektárját, nyugodt hevét.

Hadd nevezlek téged Adának,
Nevem olvasztván és neved,
E titkos, drága asszony-névvel
Ne tudják
Soha, hogy én kit keresztelek.

Szemednek jó intését hozza
Hozzám már minden alkonyat
S már indulunk lassan egymáshoz,
Álmodva,
Mint nyugodtak, bölcsek, boldogak.

Robajos viharok elültek,
Csöndes, tiszta, derűs az ég
S szemeink bátrak és vidámak,
Nem önti
Könnyel el csókos keserűség.

Vár bennünket minden boldogság,
De örjögőn nem rohanunk.
Biztos, hogy megtaláljuk egymást.
S kinyujtva
Már távolról ölel a karunk.

Óh, nagyszerű közeledésünk,
Béke és boldog áhitat,

-45-

Nagy virág-szemei Adának,
Melyekből
Szent mézzel és halk tűzzel itat.

-46-

A KIÜRÍTETT ÁGYASHÁZ

Nyomorodást küldött rám az Idő
S mit összehordtam testben avagy lázban,
Kiürítem víg ágyasházam:
Széledjetelek szét, Drágaságaim.

Nyoszolyátok érintetlen marad,
Őrizze nyomát finom testeteknek,
Hó-ágyatokon Szerelemnek
S Dölyfnek láng-pallosú anyyala áll.

Óh, jaj, a ti kiűző uratok
Most a tiétek, igazán tiétek,
Szépek vagytok, a túlig szépek
S már nem érdelem a csókotokat.

Merre széleszt a Sors benneteket,
Kiknek odadtam magam darabokban
S más karokban vajjon föllobban
Egyötökben vérem, a cifra vér?

Vajjon kitör-e majd belőletek,
Kik szépek vagytok, a túlig szépek,
A legszentebb, legúrabb vétek:
A vissza-vissza-vágyakozás?

Az Éjbe nézek bús-utánatok
S már látom a mécseket vágyva gyulni
S benneteket új ágyra hullni
S kinyajaim közt, ime, megáldalak:

-47-

Vigyétek ágyasházam illatát,
Szent muzsikáját bolond lihegésnek
S ágyán majd a külömb legénynek
Sírjatok értem egy pillanatot.

-48-

IMÁDSÁG A CSALÁSÉRT

Valamit még szívemben tartok,
Forró, nagy hálát, édesim,
Asszonyaim, leányaim,
Hogy olyan könnyű vállal csaltok
S mégis bennetek úgy hiszek.

Hívó csalások, csalt hitek
S egy semmire örök-vágyóság,
Ezek vagytok s ezek vagyunk.
Előnti szívemet a jóság,
Be jól van így, be jól van így.

Fohászok: „Isten, talán nem
Helyesled, amit csináltál,
Mert csak buta és gyönyörű,
De engedd meg, hogy folytassuk
Ezt a csaló játékot. Amen.”

-49-

TALÁLKOZÁS EGY SENKIVEL

Merre viszi posta levelem,
Kinek viszi legelőbb a hírt:
(Asszonynak persze)
Találkozhatsz, ha akarsz, velem?

Merre térek és mit akarok,
Kit akarok és hol lelem föl?
(Ostoba játék)
Vénülő hímhez illő barokk.

Merre keressem most az időt,
Hogy ne felejtsem s itt ne hagyjon?
(Hajh, az a Tegnap)

Óh, áldott, áldott Tegnapelőtt.

Merre keressem az életemet,
Valami szépet hol akarjak?
(Csak hív nőténytől)
Lelkem, Senkim, találkozom Veled.

-50-

A TÚLSÓ PART

Itt vetkezik, itt dobja le mezét
S már nem is kell tán.
Bemegyek és megfogom a kezét
Ablakhoz viszem s megmutatom:
Idevilágol a túlsó part.

Túl a Dunán leányok siklanak
S bánt e forróság
Ez asszonyosság, ez a minden-szabad,
Ez az eléérés és ez a jelen:
Idevilágol a túlsó part.

Hallga csak: hajós tülköl s Ő zokog,
Be bolond nászúj
S a vérük, a vérük bűgva lobog
Nekik (kislyányok, várakozók):
Idevilágol a túlsó part.

-51-

AZ ISMERETLEN ADA

Remegő kézből habzó serleg,
Te vagy ez, ismeretlen Adám,
Kit fájlak, iszlok s nem ismerlek.

Ízedet ízlem édes szájjal
S aztán egyszerre el-tova-tünsz
Csalással, bűnnel és homállyal.

Úgy tünsz, mintha nem lettél volna
Bolond életemnek dáridós
Izletes, tegnapi koboldja.

Ki vagy, mi vagy, holnap elválík,
De a halálig Te megmaradsz,
Megmaradsz egész a halálig.

S halál előtt bár egyszer jönnél
S úgy, amiként én képzelem:
Szívembe jóestét köszönnél.

-52-

VÉRMUZSIKÁS, CSODÁLATOS HARC

Sűrűjük nincsen még a fáknak,
De milyen sűrű a világ,
Rügyező bokrokban rejtőznek
Csintalan mithológiaiák.

Még borzongat lehe a Télnek,
De ficánkolva, szabadon,
Hujh, meztelenkedni szeretnénk
Csalogató gyep-pamlagon.

Furcsa csöndre jön riasztó zaj
S minden bokor leple alatt
Negédes álmeneküléssel
A csók a csók után szalad.

Szerelmes álarc minden arcon,
Tűrelme nincsen senkinek,
Perzsel-fagyaszt és ver mindenkit
A csókos, buja láz-hideg.

Vérmuzsikás, csodálatos harc,
Lihegő, ős melódiák:
Fákról és vérünk borújából
Illatosan hull a virág.

-53-

ÓH, NAGYSZERŰ SZERELEM

Óh, lányok észre nem vett csapatja,
Kihagyott asszonyok,
Meg nem vásárolt drága hetérák,
Óh, minden rendű némberek tömegje,
De nagyon szomorú vagyok,
De nagyon szerelmes.
Mások gyűrölték nyoszolyátokat,
Mások pecsételték le szájakat
S boldog igát
Testetekre mások erőszakoltak,
Mások, mások, nem én.

Óh, induló nők,
Szerelmetes gyanakvók,
Rövid szoknyákban s iskolás könyvekkel,
Kik megálmodjátok
Gyönyörűségét a szabadulásnak,
A Mindennek, Egynek és Egyetlennek
S kik itt nőttök vén szemem előtt
Adó, nagy nőkké,
Kik csak tévedésből lehettek enyéim,
Mert nőnek az ifjú férfiak is
S aki kóstol belétek,
Mások, mások, nem én.

Óh, nagyszerű Szerelem,
Minden nőnek szerelme,
Borzasztó Lehetetlen,
Bolond álom-beszéd,
Nő, minden nő:
Szemem s derekam fázik,
Ha rátok gondolok
S kis uccákon párosan
Járnak a szerelmesek:
Egy nővel minden betelik
S az okos hímek olyan boldogak,
Mások, mások, nem én.

-54-

BESZÉLGETÉS A BOSZORKÁNNYAL

I.

(Édes boszorkányom
Láttál angyalt holtan?)
„Láttam szép magamat
Mikor még nem voltam.“

(A Holdat a Nappal
Láttad összebujni?)
„Láttam fehér szívet
Pirosra fakulni.“

(Láttál napnyugatról
Napot kelni este?)
„Láttam Ujév napját
Szilvesztert keresve.“

(Leszitalni láttál
Égből eső-márványt?)
„Láttam az egeken
Fekete szivárványt.“

(Láttál már búsongást
Csali, büszke kedvvel?)
„Láttam már sírgödört
Tele szerelemmel.“

(Láttál visszafordult
Óra-mutatókat?)
„Láttam perzselését
Sohse-kapott csóknak.“

(Láttál már tengeren

-55-

-56-

Fogant őserdőket?)
„Láttam, ki sohse lesz,
A holnapi nődet.“

(És bolondot láttál,
Ki szerethet téged?)
„Láttam a szívedet,
Szívemen van s véged.“

II.

(Édes boszorkányom
Szívemre be ráhullsz)
„El foglak árulni,
Mert te is elárulsz.“

(Telve van a kedvem
A te szép valóddal)
„Kedvetlenségemet
Úzom unott csókkal.“

(Szép asszonyságodban
Megmaradok szépen)
„Megakadt a szemem
Egy külömb legényen.“

(Egek csillagához
Nem hasonlítnálak)
„Jaj, be rossz a Földön,
Jaj, be rossz itt nálad.“

(Légy az én hűségese,
Drága feleségem)
„Feleséged vagyok
S elhagytalak régen.“

-57-

-58-

-59-

HÁT IMÍGYEN SÍROK

*Fogadja el tőlem édes
szüleimnek legifjabb
gyermeke, Lajos, egyetlen és
páratlan testvérem, ezeket a
verseket.*

-60-

-61-

A MENEKÜLŐ LOVAS

Krúdy Gyulának küldöm

Sóbálványa lettem
Házam dúlásának,
Szeretett jószágim,
Csúreim, táraim
Bús pusztulásának.

Nagy rámszakadásnak,
A hirtelen vésznek,
Futó, riadt úton
Könnyben megforduló
Visszatekintésnek.

Add, óh, Uramisten,
Hogy némán bolyongjak,
Ajkammat szorító
Dühvel, háborúsan
Átkokat ne mondjak.

Adjad, én galambom,
Akit most találtam,
Hogy leljek feledést
Két szép, meleg karod
Jó karolásában.

-62-

Adjad, pocsék élet,
Hogy ne legyek dőre,
Kocogjon a lovam
Boros, csárdás úton
Vidáman előre.

Add, én gonosz sorsom,
Futván fütyörésszek
S nagy erdők aljain,
Bujtató lápokon
Hogy vissza ne nézzek.

A MEGSZÉPÍTŐ FÁTUMA

A „Nyugat“ törzsökös
embereinek küldöm

Estéket, ha bennük kószálok,
Beagगतok édes csodákkal
S akik nyomomban járnak bennük,
Nyomasztják édesen az álmok.

Csacska vers ha akad kezembe,
Üres szavaiba ömleszttem
Lelkemnek minden muzsikáját
S hódítva száll titkokat zengve.

Vágyam, mint őrző imádság,
Keres föl egy-egy árva asszonyt,
Fölékesíti, kívántatja
S azután százan is kívánják.

Ha akarnám, ujjongva halna
A gyáva is, ha bennelaknék
Az én halál-gondolatomnak
Mámorító, boldog hatalma.

Csak önmagam tartom bilincsen,
Önmagam számára nincs lángom,
Szívem, reményem, hangulatom,
Eróm, bizalmam, csókom nincsen.

ÉS SEHOGY SE VAGYOK

„...És úgy vagyok, hogy sehogy sem vagyok
És fáj, hogy nem fájnak eléggé
Dalaim, a megdalolt dalok
S kínjaim a megszenvedett kínok.

Zárt életet újra elkezdni,
Fölvenni a daliás lárvát,
Ujjongani, mikor testünk bizserg
Nem fiatalon és vér-duzzadón,
De sztrájkján a sokféle csapott vérnek
És gondolni évek számaira,
Hogy harmincöt és azután harminchat
És kételkedni a kisleányban,
Aki, szegény, pedig nem rossz talán
És mindenben és még több mindenben
Látni vakítóan a Semmit:
Talán öregség, talán már Halál.
Hát jöjjetek, beigért éjszakák,
Hát jöjjetek, nagy megcsúfolások,
Szégyenek, kínok és régi babák.

Kár, hogy néha sokáig élünk
És úgy vagyok, hogy sehogy se vagyok“.

HÁT IMÍGYEN SÍROK

Fájnak az Életnek fájásai, fájnak
S fájnak orv képei torz, képtelen tájnak,
Szemembe csatornás könnyeket ma vájnak:
Szabadulj el, Öröm, szabadulj el, Bánat.

Örömmel, Bánattal s fakó Szerellemmel

Hitványul megbecsült itt-ott néhány ember,
De még amiye volt, azt se nézte szemmel,
Mert az Öröm indít és a Bánat rendel.

Tettem életemet én, nyomorult, póre,
Néha Dózsa Györgyre, néha csak egy nőre,
Istenem, hisz nem volt sok hasznom belőle
S még mindig távol van Arany drága bőre.

(Mivel pedig mindig kétségesek vannak,
Hadd mondjam el titkát ennek az Aranynak,
Nem amaz Aranynak, kitől verset adnak,
Hanem egy kislyánynak, a legszabadabbnak.)

(Áldja meg az Isten látszó lelke részét,
Áldja meg az Isten a szíve verését,
Áldja meg az Isten, akkor is, ha késék,
A lefeküvését és a fölkelését.)

Mivel pedig vagyok ebben a nagy bajban,
Ordítok, ordítok: nagy baj van, nagy baj van,
Hiszen nem fürdettek mindig tejben, vajban,
De látni kell engem elröpült méh-rajban.

Sohse kívánkoztam nagy erdőket nyírni,
Fájásokat fájón, fájlalva lebírni,
De szeretek olykor s manapságig írni
S fájó fájdalmamat imígyen kisírni.

A CSONTVÁZAK KATHEDRÁLISÁBAN

Halál-Úr jó szomszédom volt
Magamat s mást ijesztgetőnek,
De, jaj, a csontváz-kupolák
Fejem fölé ívlódnak, nőnek.

Ez volt Ő vajjon máskor is,
Mikor nem én körömben vagdalt?
Most megimádom ijjedőn
E csontokkal építő angyalt.

De épít dúlva a Halál
Tetem-téglákkal föl az Égig
S mindig közelebb s közelebb,
Bajtárs s rokon csontjával épít.

Óh, szörnyű csont-katedrális
S nekrológ-hozó minden reggel,
Nemsokára térdelhetek
Csupa-csupa idegenekkel.

Óh, nagy templom, bús menny-verő,
Bizarr-ékes kupoláidra
Tudom, hogy gyujtón nem jöhet
Soha-soha az élet-szikra.

És Halál-Úr templomában,
Hol tolongva hal föl az Élet,
Rettegve, félve hódolok
S félek, hogy már tán nem is félek.

ZUHANÁS A SEMMIBE

Most szeretnék egy förtelmeset zuhanni
A Semmibe
S minden készet nemesen másnak hagyni.

Úgyis halál volna egyetlen szépem
S késlekedik,
Mint vicinális sötét kis vidéken.

Fölkinálok, két nyult karom föltartva,
Életemet,
De az a gúnyos Sors nem akarja.

Hát én legyek magamnak durva óre

És a Halált
Én invitáljam előbb és előre?

Gyönyörködöm ma is az őszi Napban
És örülök,
Hogy, úgyahogy, de élón megmaradtam.

Gyönyörködök a földi gyönyörökben
És útamon
Szabad az út, csak jönnének még többen.

Én egyre vágnék: förtelmest zuhanni
S mégis élve
Semmisülni, élni, vágnyi és kapni.

TÉLI ALKÚ SZEMEMMEL

Babits Mihálynak küldöm

Sírj egy végsőt, égő nagy, vén szemem,
Bókoljatok ki, fölnezett világok,
Hogy újakat már nézni nem kívánok
S megcsalt hazátok int: a Végtelen.

Én vén kutyám, uszított, védtelen,
Ki annyi mindent megkívánva látott,
Csahold el sírva azt az ifjúságot,
Melyben vér pusztul, vér zeng, vér terem.

S fagyjon meg aztán csöppös, vált hited
S nézz zöldbe-kék jég-prizmákon keresztül
S lágy bámulást ne adj már senkinek.

Pillád már késett, friss nődre se rezdül
S úgy csüggnek rólad világok, szívek,
Mint jégcsapok téli kunyhó-ereszrül.

NE HAGYJUK EL MAGUNKAT

Ady Lajosnénak küldöm

Hát adjuk az Álomnak magunkat
S édes anyám, aki megöregedtél,
Miattunk gyorsan és sohse vettél
Gyér haj-erdődben újabb fésűt,
Ez álomban légy ifju delnő.

Egy nagy-nagy dáma, ki egyszer eljő,
Ki soha, soha, sohase untat,
Ki néz bennünket, csókol és üt,
Édes anyám, aki megöregedtél,
Ne hagyjuk el soha magunkat.

A LÓ KÉRDEZ

Nagy Endrének: a magyar
Parlamentnek

Lovamra patkót senki nem veret,
Be szerencse, hogy senki sem szeret:
Kocogok, lógok követlen úton
S hogy merre megyek, nem nagyon tudom.

S a rossz úton, mert minden ellovan,
Felüti néha fejét a lovam
És megkérdi, míg szép feje kigyúl:
Hát mi lesz ebből, tekintetes úr?

IFJÚ KAROK KIKÖTŐJÉBEN

*Lesznai Annának, ennek a
nagyyszerű nőnek, de sokkal
inkább valakinek és nőnél
külömb s nagyszerű*

-69-

-70-

-71-

-72-

-73-

*embernek kezébe helyezem e
verseket, melyek egy vagy
több fiatal nőhöz búgnak,
epekednek, de vétkesek,
tehát egy korrekt Lesznai
Anna védelmére, bizony,
rászorulnak, s ez így van jól.*

-74-

-75-

ÖREG LEGÉNY SZERELME

Tizennyolc évednek csodáját,
Aranyos, szép lány-ifjuságod
Titkaid és a várt titkokat
Ajkaiddal miért kínárod?

Fájó fejemet símogatva
Nézz bele nagy, fáradt szemembe,
Ma szeretlek és diákosan
Megfrissült a csókjaim kedve.

Ma megbódulok friss testedtől,
Mint tubarózsa illatától,
Ma szeretlek és fájdalmasan
Rejtenélek el a világtól.

De ha holnap ifjabbat látsz majd,
Erősebbet, szebbet, delibbet,
Te, forró, kedves, kívánczó,
Megmaradsz-e húnek, szelídnek?

Én nem hívlak, Te akarsz jönni,
Ma még könnyű, szokott a bánat,
Tán nem ölne meg a búcsúzás,
Ma még irgalommal kívánlak.

Ma még futhatsz s itt hagyhatsz bátran
Imát s átkot összerebegve:
Jaj, a te szép, gyönyörű nyakad,
Ne kerüljön fojtó kezembe.

-76-

MERT SENKI JOBBAN

Úgy kellene fürkésznem a nyomodban,
Kis életed álságát, mintha bálnám,
Mintha egy kicsi, hazug, halavány lány
Fontossá lett légyen, mert szeme lobban.

S mert annyi ajkról, telt nadály, leválván,
Csőröcskédet kívánom egyre jobban,
Úgy kellene, hogy Vénusz a habokban,
Csilló testtel káprázz, mint forró bálvány.

S bár ájulóan gondolok öledre,
Csábitó, hívó tündöklésöd vedd le,
Hadd szabaduljon arcom, szemem, vállam.

S mért kell, hogy ravasz kis buksiddal tudjad
Vágy-tagadásom negédes-hazugnak,
Mert senki jobban nem áhított nálam?

-77-

A SZÉPÍTŐ ÖREGSÉG

Kislyányom, most a vágyamnak örülj,
Örülj e csodás, öreg repesésnek,
Felejtsd a gyatra fiatalokat,
Kik a csókkal sietnek vagy megkésnek.
Tudod jól, hogy halásra számítok
S amit az Élet elvett,
Tán holnapig mind Veled pótolom:
Halálosan szeretem a szerelmet.

Hetyke, kényes, várható ifjaid
Gerinc-könnyítón bánnak el a csókkal,
Hogy aztán még könnyebben fussanak.

Én torkig-vagyok minden földi jókkal
És helyettük a Minden most Te vagy
És Neked én a Minden,
Itt vagy, bár hűtlen tervet tervezel,
Soha, míg élek, el nem mehetsz innen.

Annyi és annyi feledt csók után
S Halállal küzdve, alkudva, ha est tér
És mindig várni, vágyani Tégedet,
Te Élet, anya, Te gyermek, Te testvér,
Ezt a szerelmet kitől kaphatod,
Ezt az összes szerelmet?
Simogasd meg ritkuló hajamat,
Sírj egy kicsit kis, zavart Éva-gyermek.

-78-

Felejtem a jövő sír-fogadót
S elfelejtem, ami ért a világban,
Mert utóljára van még valamim:
Sárga, vidám, nagy szemeidben láttam.
Ujjongj, kis lányom: Halál-tél havaz
S itt állok fehér hitben,
Vágyban és mindent Neked áldozón:
Öreg vagyok s szebb, mint egy ifju Isten.

-79-

HOLNAP IS ÍGY

Hogy tévedtem utat-vesztve,
Még se bánom:
Hátha jövök nagyon gyorsan
S Te még nem vagy, nem talállak?

Vörös hennás újjaidal
Nem intettél:
Azt akartad, érkezzek meg,
Mikor már ölelni-kész vagy.

Ha jó szót szólsz, kicsúfollak
S hogyha bántasz,
Megcsókolom a lelkednek
Minden kicsi porcikáját.

Ajkad tele megvetéssel
S jó csókolni:
Lecsókolom kósza vágyad
S magam is az ajkaidról.

Áldom, hogy vagy s hogy Végzet vagy,
Azt is áldom,
Nem tudom, hogy tudsz jó lenni
S ha csak rossz vagy, így szeretlek.

Holnap talán szöksz riadva
S meggyalázva
Hagyod el hű, öreg párod
És holnap is így szeretlek.

-80-

IFJÚ KAROK KIKÖTŐJÉBEN

Aranynak küldöm
szégyenkezve

Gyuladj föl karcsú, piros Fároszom,
Fiatal évek büszke toronyrabja,
Lángoló arcod pírban hogy fogadja
Dacos arcú, vén bolyongóját
Földöntúli, titkos, ős tengereknek.

Hol ájult, szent kikötőkben szeretnek
S lecsavarják az Ég rossz lámpáit,
Hol lángolnak Napok gyanánt a csókok,
Onnan jött meg a te bódult hajósod.
Szökött, futott, hogy szent, ellopott Éjben
Mesékkal és csókokkal bújjon el
Friss karjaid meleg kikötőjében.

Aromáját számon mért keresed

Exótikus illatú, messzi nőknek?
Minden más nőt azért csókoltam én,
Hogy buja, nagy virágzásban előttem
Büszkén állják tudós kertű szívemmel.
Ezer virágot nyit a szerelem
S én összeszedtem valamennyit: vedd el.

Titkon, míg vén arcom símogatod,
Ifju lyányság-kincseiddel ne kérkedj,
Látod ezt azt erős bordás hajót,
Alig születted, hogy elindult érted
S világokat járt, hogy hozzád térhessen
S nézd vakító, nagy gyémánt-hitemet,
Benneragyog hozzám-hajlandóságod
S nézd e rabolt, telt aranyserleget,
Felében vér, felében Te jóságod.

-81-

Éveink számát ravasz kis fejed
Mért vonja, tépi, töprengi, bogozza?
Hozzám-vénülón el kell majd, hogy érj,
Bolondságok közt fogyva, okoskodva,
De Te leszel legszeretettebb asszony.
Minden más asszonyt megloptam miattad.

Ha csókunk közt titkos jajok riadnak,
Légy büszke, boldog, kacagj föl, örülj:
Urad siratják: engemet siratnak.
S ha kísért a kíváncsi szerte-vágy,
Öld magadba, mert úgy se lehetsz másé.
Kikötőjéből ékes szerelemnek,
Csodának, szépnek, mámornak és jónak
Nincs Isten, Erő, Csók, Csoda, Halál,
Mely kivontassa briganti-hajómat.

-82-

CSUPÁN MAGAMTÓL BÚCSÚZOM

Aranyom, én kies parti termőfád
Akartam volna lenni.
Zengő tavaszú, őszi mámorú,
Sok virágos, búbáj-gyümölcs-hozó
S nem lehettem, látod, semmi:
Vén tarkómon a kétség megfogott
S az életem is sietős lett.

Valamikor csupán Tetőled
Akartam volna mindent
S most mindenkitől a semmit
Olyan bolondul akarom,
Mínthogyha megint fiatalon
Indulnék a Zavarba,
Mely Életnek neveztetik
S melynek beléndek-magvaiból
Ropogtató, friss fogakkal
Annyit ettem.

Nem szerettem
Soha Náladnál senkit búsongóbban,
Vágyóbban és ismerőbben,
Tenger-rosszban és csermelynyi jóban,
Ahogy vagy és aki vagy.
De, nézd, a napom olyan kevés,
Elérni olyan lehetetlen
S csapongni és tévedni százfelé
Olyan gyönyörűség,
Olyan vitézség, olyan hős-tett.

-83-

Arany, ne hidd, hogy búcsúzom Tőled,
Csupán magamtól búcsúzom.

-84-

MERT TULSÁGOSAN AKARLAK

Ki ott állott az útban,
Ellökni mindig tudtam
S ha az útfélre verlek,
Szép arcodat emeld föl,

Nézz reám, ríjj és ne vess:
Tulságosan kedvellek.

Ha megszidlak levélben,
Vagy pimasz fütyölésben,
Vagy ha másnak kínállak,
Hozd szívemhez a szíved
És sirass, mert hazudok:
Tulságosan kívánlak.

Ha hallod durva átkom,
Halld ki, hogy szánva bánom
Mindet, mi ért, a bántást
S mégis máglyára vetlek:
Szégyenlem, hogy sorsommal
Csípőd ringása bánik:
Tulságosan szeretlek.

S a napok mulnak-mulnak
S beteg szívembe fulnak
Vágyaim szent-Te-értted.
Jönnek a téli varjak
Feketén a hómezőn:
Most már búcsúzóok Tőled:
Tulságosan akarlak.

MIKOR SZULAMIT ALSZIK

Kis lányom, elaludt Szulamit,
Friss csőrödet add ide most már,
Pompás, drága, kicsi tiglicem,
Álljunk meg már a Bizonyosnál,
Csönd, jaj, vigyázat,
Add ide édes, kicsi lányom
A szádat.

Hogy tegnap még úgy játék vala
Körülötted, mint öreg bátyád,
Nem baj; hiszen asszonnyá teszen
Egy perc, melyben tested kívánják.
Csönd, jaj, vigyázat,
Add ide édes, kicsi lányom
A szádat.

Asszonyosodó, szent kedvedet
Fizetem nagy megifjodással
S be jó volna, hogyha Szulamit
Épp most álmodnék dúsát mással.
Csönd, jaj, vigyázat,
Add ide édes, kicsi lányom
A szádat.

A VÁLLAD, A VÁLLAD

Ájultan és káprázón néztelek,
Arany, valóság, kóborlás, itthon
S láttam mindent
Mitől borongtam s bolondultam titkon
És ha szívemet százszor döngetem,
Rosszul dobog tovább is ez az állat
S csak a szemeim becsületesek,
Jók és biztosak.
Végig simítják édes testedet
És azután havasan megmarad,
Havasan, csillogón, de melegen
A vállad, a vállad.

Minden szavad, ígérséged hazug
S háborító, dacos, nagy meztelenséged
Őrjít, lázít,
Dühít s meggyőz, megtör, aláz, csókoltat,
Jaj, szégyenlem, nagyon szeretlek Téged
S a vállad, a vállad.

Ájultan és gyönyörűn néztelek

És ostobául mindig szebbnek látlak:
Láttam mindent
S mindenestül buta-nagyon kívánlak.
És ha százszor lesz világ a világ
S ha ajtómnál asszonyok százan állnak,
Bársonyos síma tested megmarad
Nekem a csak nekem,
Mert imádom mindenek fölött
Bárkámnak fehér Ararátjait,
A vállad, a vállad.

-87-

A BOZÓT LEÁNYA

Egy lány bujt ki a Bozótból
Fázós, őszi délelőttön,
Bekacagott az arcomba
S meleg mosolyt s őszi rózsát dobott reám.

Nem különb a többieknél,
De hozták a lelkem sodra,
De hozták a váratlanság
S friss vállait megrángató idegei.

Mikor eltűnt, lecsüggedtem,
Hogy újra jött, fölaléltam,
Szégyeneltem, ha hiányzik
És dühöngtem, mikor újra megérkezett.

S úgy mondtam el doktoromnak,
Mint éjenti köhögésem,
Mint szívem halál-zörgését,
Mint valami, közönséges kór-tünetet.

Úgy mondtam el: Bozótból jött,
Honnan jött már néhány asszony
S hogy nekem már nem is illik
Nőt fájlalni, nőt kívánni, nem is szabad.

S úgy mondtam el önmagamnak
A lányt, ki jött a Bozótból,
Mint az én hős életemnek
Lány-találó, drága, fájó szimbólumát.

-88-

-89-

AZ ANGYALOKNÁL BECSÜLETESEBBEN

Homlokomra várom puha kezét
És a szívem tájára, hogy itt fekszem.
(Mondd csak, hogy a Te nagy városodat,
Édes Senkim, sírták-e már szebben?)

Ha befutkosná ajka arcomat
S ha lezuhanna fojtódott nyakamra.
(Bíztak-e már ennyi ígéretet
A te kényes, forró ajakadra?)

Ha testének közeles bársonyát
Össze-vissza zilálná durva vágyam.
(Mondd, kis lányom, fertőnek tartanád
Az én süppedt, beteg, búsladt ágyam?)

Ha elpihenvén szállna ránk a csönd
S csak úgy álmomban sírnék föl jajongva.
(Ugy-e, rájuk rántnád lángostorod
Az ablakon betévedt angyalokra?)

-90-

HOLNAP TALÁN ELKÜLDÖM

Holnap elküldöm vagy holnap belehalok.

Együgyű, éhes, kis, pesti leány,
De első és legszebb, midőn kigyúl
Lelkemnek asszony-olajos mécsese
És egyszerre űzöm és hívom:
Coki, gyere, te szent, te imádságos,
Senki és semmi, Budapest leánya,

Te, árvetette és partonmaradt
Különös lénye az Ördögnek,
Ki miatt néha-néha újból
Már zsoltárosan megint Istent hiszek.
Csak a tied még az a napom is,
Amit hetyke, kis tested megtagad
S elbúsulok én szörnyű sorsomon:
Hát annyi asszony-lutri után
Ez lett az én főnyereményem?
Kell és nem kell, de poklosan tudom,
Hogy van s gyönyörködik kínomban,
Mint szivárvány a jégverés után.
Hasonlítom a többiekhez
És szánva-szánom vén-magamat,
Ki sorsát érte, de ilyen sorsot.
Minden nőt benne szeretgetek
S egy kicsi-kicsi női érdem
Sincs talán benne avagy benne van
Minden nő az életben és világban:
Együgyű, éhes, kis, pesti leány.

Holnap elküldöm vagy belehalok.

AZUTÁN VÉGE VOLNA

Csak szaladnál már ifjaid után,
Kezdenéd már soruk fiataloknak
S diadaloknak,
Kik ostromozva megvágatnak hozzám:
Én elébed kárörvendésemet
Finom gúnyú, negédes arcon hoznám
S azután vége volna ennek is.

Szepegve amíg mind elzokogod
Szerelmeidnek sok fuserált óhját,
Sok legióját,
Sovány szívem hogyan meghízna tőle
S elpityergett csalódásaid
Volnának az én életem tetője
S azután vége volna ennek is.

Talán majd még boldogságot hazudsz,
Ifjuságodnak illik a gonoszság
És illik hozzád
És illik nekem csömörült nézéssel
Nézni pattogó bokáidat:
Vajjon kivel és vajjon merre méssz el?
Azután vége volna ennek is.

FEKETE VIRÁGOT LÁTTÁL

Fekete virágot láttál,
Különös volt, tehát letépted,
Bocsásson meg neked a ledér Isten,
Hogyha ez vétek.

Szívet láttál mészárszékes,
Hajnali, nagy, vásárló útban:
Az én szívem volt, szeretted és ízlett,
Csak én nem tudtam.

S most itt volnék követelve
Én, szegény, gyarló és kijátszott
S kijáró vérdíjad viszed el tőlem:
Az ifjuságod.

SZENT LÉLEK KARAVÁNJA

*Szeresse e verseket, ha tudja
és szereti, másoknál jobban
Jászi Oszkár, vezérem és
testvérem.*

IGAZ, UCCAI ÁLMOK

Révész Bélának küldöm

Igaz uccák a köves uccák,
Hol nyílnak a halál-növények,
Virágokként nyílnak a kövek
S ha jönnek a hóhér-legények,
Mellüket virággal dobálják.

Igaz szerszám a vad gép-szerszám
S ha szíve csordul ezereknek,
Duzzad a gép és romba röpül
S mértföldekre is megremegnek,
Kik élnek mások életéből.

Igaz ima a szitkozódás,
Veszekedett és átkos átok,
Amikor épülnek dühösen
Kövekből, kinnal, barrikádok:
Trónjai az igazottaknak.

Igaz élet a szörnyű Város
Halálnak s élet-kulturának,
Ahol készül a bosszús Jövő,
Átok, szeretet és bocsánat
S ahol minden harcos egy Krisztus.

Igaz álmom a merész álmom,
Hol megnő az álmom mezője
S ahol minden ember, ki igaz,
Másiknak dacos szeretője
S ahova majd vérhajók visznek.

HOGY MA VAGYUNK

Kardok, puskák és lópaták
Tobzódjatok csak össze-vissza,
Várja a föld és boldog is,
Mikor izgult vérünket issza.
Boldogak vagyunk, hogy ma vagyunk
És boldogak, hogy sokat érünk.
A mi vérünk, a mi vérünk
Ma minden, ma minden.
Boldogak vagyunk, hogy ma vagyunk.

Élet, mely rossz láz és nyomor,
Groteszk semmijében mit adhat?
Te, szent, föllázdadt indulat,
Halálodig maradj meg önmagadnak
S csúf életnél szép kirohanás
Mennyivel előbb, jobb és szentebb:
Ma elszántságok kedvesebbek
S ha élünk, nem élünk,
Boldogak vagyunk, hogy ma vagyunk.

ÉNEK ARATÁS ELŐTT

Bölöni Györgynek küldöm

Hamu alatt parázsló harag,
Ökölbe szorult, rázó kezek,
Irgalmatlan, dühös kiáltás,
Közeleg az ünnepetek.

Aratásra készülő mezők,
Torkon-akadt, gyűlölő szavak,
Kaszák, mik kiegyenesedtek,
Ünnep készül, piros, szabad.

Indul a vén, magyar tespedés,
Pattan a feszült, ostoba húr,
Nagy gőgök félve összebújnak
S a tisztos, nagy csönd meglapul.

Magyar ünnep lesz az aratás,
Aratni búzát, vért, fejet:
Nő a dühösök szent szektája,
Aratás lesz, ne féljetek.

-98-

SZENT LÉLEK KARAVÁNJA

Egy Szent Lélek nevű kereskedő
Egykor sürgős, nagy rendelést adott.
Jövünk száz sarkából a világnak
Villámmal, gőzzel, szekérrel, gyalog.

Tevékkel vágtuk át a Szaharát,
Drága portékánk részben megavult.
De Szent Lélek már ezt így kívánta:
Egy kicsi Jövő, egy kicsi Mult.

Buddha, Mózes, Jézus éltek velünk:
Igemáhhákkal rakott az agyunk.
Miként ígérted, vedd át az árut,
Fizess, Szent Lélek, éhesek vagyunk.

Óh, mi, szegény, szomorú kupecsek,
Eszmék vivői, büszke Szolonok.
Krózosok élnek víg dőzsöléssel
S a mi kincsünk és sorsunk: a homok.

Hosszú tíz nap volt: sok ezer éves.
Hazudtak minden Pünkösöd hajnalán.
Tüzes nyelvekre, meleg aranyakra
Rászolgált immár ez a karaván.

-99-

Becsületes, részeg, okos fejünk
Mindig másért fáj. Megejti a Szó
S úgy futunk el ön-boldogságunknál,
Mint szép tájnál bamba kéjutazó.

Elherdáljuk a vérünk és inunk,
Minket kezdettől jégeső mosott,
Földet szereznek, bankót csinálnak
Sok ezer év óta az okosok.

Hajh, Szent Lélek, nem vár a karaván,
Éppen elég volt az eszme-evés.
Viharverten és sakáltépetten
Várjuk: jöjjön hát a kitöltetés.

Fizess, Szent Lélek. Sok volt egy kicsit
Ez a bús, bolond ingyen-szerelem.
Im, megérkeztünk s véres árnyékok
Cikkáznak rózsás Pünkösöd-reggelen.

-100-

RENGJ CSAK, FÖLD

Tisza Istvánnak küldöm

Az úr-Hunnia dőzsölt hát megint
Tornyaiból bátran lekönyökölve
S csak pribék-hadát intve uszítón
Bús lázadóit hogy ölje, hadd ölje.
Régi dal, régi dal.

Rázta csöngőjét alkov-ágy-csúcsán
(-S lent vad őrjöngéssel ölték a népet,
Ezt a csúffá-tett, örök hajadont-)
A bujtó, új, kan Báthori Erzsébet:
Régi dal, régi dal.

Szorgos munkának magva hulldozott,
Zendült bűnk zaja száz országig zendül
S ülnek atyáik példái szerint,
Mert ő népetlen pusztáikon rend ül:
Régi dal, régi dal.

Orrlikaik már így tágultanak
Ezer éve, vagy több idővel óta.

Járta a bárd és a négyeltetés
S földrengésre lezúgó, úri nóta:
Régi dal, régi dal.

De rengj csak, Föld, mert elvégeztetett,
Ős, buta tornyok bábelien esnek
S, hajhó, majd véres, szép utcák során
Bósz torony-lakók romok alá esnek:
Régi dal, régi dal.

-101-

MI KACAGUNK UTOLJÁRA

Csitt, kuss, mert háboru lesz,
Így szólnak a belül-háborgóknak
S félek, hogy nyílt tengeren
Megáll a hős, rakétás, büszke csónak,
Mely armadákat elsüllyesztne.

Hát hozzák a háborut,
Hát vigyék el mészárszékre a testünk.
És mégis csak mink vagyunk,
Kik megdöglünk, de kik semmit se veszünk
S csónakunk dagad Albatrosszá.

Mi parancsolók vagyunk,
Lelkünk redőnye néha leeresztve,
Hős csónakunk néha áll,
De mink fogjuk váratlanul keresztbe
Döntni nagyurak számítását.

Csináljanak háborut,
A mi örök háborunk sokkal később.
Nekünk öntik a csodát
Emberei a büszke ember-észnek.
És mi kacagunk utoljára.

-102-

BARANGOLÁS AZ ORSZÁGBAN

Csönd van és csöndben barangolok én
E kis Guignol-országocskán keresztül,
Hol füröszt mindent piszkos, őszi ár
S ömlik a könny nádas, kunyhó-ereszbül.
S e nagy halkságnak ül dombtetején
Bizakodón és hengegvén, mint a páva,
Gazemberek vadászó, nemtelen,
Puskás, bitorló úri társasága.

Egy-egy városból gyárkémény s torony
Bus-viaskodón a szemembe tűnnek:
Mennyi rokkant sírója s koldusa
Szolgál és hallgat itt körül a Bűnnek.
S mint veszekedett, ős-barbár toron,
Díszes leventék ember-szívet falnak
S a régi, lázadt jobbágyok sehol,
Ma is élnek, ha eddig meg nem haltak.

Ma is élnek, de most lelkük: a Csönd,
Csönd van, igaz, de soha ilyen csöndet:
Fél-ország nehéz melleiből
Fekete és vörös bosszuk hörögnek.
Falura város csönd-jellel köszönt
S szörnyű szava lappang e néma jelnek:
A titkos átkok halk tárnáiban
Sohse hallott pokolgépek hevernek.

-103-

A Csönd fog itt mindent megváltani,
Süket ölén alusznak robbanások
S ez a kicsi, ezerszer lekötött
Ország robban. Mikor télbe beásott
Bitorlóit meg fogják áldani
Meleg sarcát e hideg, csöndes rögnek,
Váratlanul, taposón, hirtelen
A titkos ágyuk dühvel földörögnek.

-104-

ROHANUNK A FORRADALOMBA

Utólszor raktak katonákat,
Pandurt s vérebeket nyakunkba;
Végig-kacag vidám testünkön
Győzedelmes tervünk: a Munka.
Mi megmunkáltuk, hajh, jól a lelkek.
Rabságok, sebek, bűk és keservek
Izzadtságos, rossz magyar földjét
S ha most támadunk, le nem vernek.

A csúf Halált itt vetették el
Soha-soha ki-nem-kelésre
És ma mégis a Duna-tájon
Legbujább a harag vetése
S itt liheg a Halál virradatban,
Mint szabadulás hite a rabban,
Ez a legkülömb élet-sejtő
Ma nálunk jár-kél legvigabban.

Néztek bármerre, sorsot láttok
És isteni robbantó kedvet,
Élettel-kináltak aggódnak
S buta haldoklók lelkesednek:
Nép készül az ó selejtes bűnre
S mielőtt a régi mód letűnne,
Már összefogva az új itt áll
Glóriásan és fölkészülve.

Minden a Sorsé, szeressétek,
Őt is, a vad, geszti bolondot,
A gyujtogató, csóvás embert,
Úrnak, magyarnak egyként rongyot.
Mert ő is az Idők kiküldöttje
S gyujtogat, hogy hadd hamvadjon össze
Hunnia úri trágyadombja,
Ez a világnak nem közösse.

-105-

Bécs, babona, gróf-gőg, irigység,
Keletiség, zsandár, alázat,
Egy Isten se tudná lefogni
Ereinkben ma már a lázat.
Ma még tán egymást összetévesztjük,
Holnap egy leszünk, észre se vesszük,
Ölés s tisztítás vágya gyult itt,
Tegyünk a tűzre, ébresztgessük.

Hallgassátok az esték zümjét
S friss sóhaját a reggeleknek:
Budapestnek futós uccáin
S falvak csöndjén dühök remegnek.
Süpped a föld, ha súlyosat hágnak,
Olyat látunk, amit sohse láttunk:
Oldódik a nyári melegben
Fagyos, keserves magyar átkunk.

Eljött hát végre a pusztánkba
Isten szent küldöttje: a Sátán.
Szűzek voltunk a forradalmak
Magas, piros, hős nászi-ágyán.
De bőrünk alól kisüt lobogva
Már vérünk, e bús, mindeddig lomha.
Csönd van, mintha nem is rezzennénk
S rohanunk a forradalomba.

-106-

ÚJ, TAVASZI SEREG-SZEMLE

A Galilei-körnek küldöm

Robogj föl Láznak ifjú serege,
Villogj tekintet, világbíró kardunk,
Künn, a mezőkön harsog a Tavasz
S mi harcból harcba csapat-szemlét tartunk.

Mi szétáradtunk úzhetetlenül
S hol élet zeng, ott vívódva mi élünk,

Kis, romlott ország vén kadáverét
Fűti étellel a vér, a mi vérünk.

Száguldva jártunk s most megpihenünk,
Hol friss szívek, szomjas szemek fogadnak:
Vérbe vágyódunk, mink is vér vagyunk,
Piros kedvű, új ütemű lovaghad.

Kik voltunk tegnap ködrongy-fantomok,
Csatákat gyűrünk megemberesedve,
Tegnap még buták tréfája valánk
S ma vagy holnap már Isten legjobb kedve.

Futótűz volt a sárkány-paripánk,
Bevett vár minden óvhatatlan szándék,
Ölünkben szabad, új és romboló
Garmadával a megváltó ajándék.

Mise, tömjénfüst, dicsó babonák
Dőlhetnek ránk már bús, keserű tűzbe,
Hálózva fűtjük mink az ereket
Új élet-műként, űzve és űzve.

Szétcsörtetett a Láznak csapata
Betűt, vonult, színt és hitet kiváltott,
Hályogott tépett a magyar szemem
S mink nézetjük most vele a világot.

S hiába: a vakság már nem magyar,
Nincs magyar glóbus és a magyar észnek
Meg kell tanulni a mi ütemünk
S nem magyar sors az ábrándos enyészet.

Átváltódik, kit lázunk megkerül,
Mélyül és tornyosul gondolat és álom,
Megrázkódik újat lesve a szív
S minden szokottság fojtogat, mint járom.

Így lettünk mi az új-látó szemek,
Új rezdülés és ünnep az idegben,
Hit, vágy, cél, csók mind-mind azóta más,
Mióta mi lüktetünk a szívekben.

Ki minket üldöz, szívét vágja ki,
Ki minket nem ért, önmagát gyalázza,
Mert ott vagyunk mi immár mindenütt:
Új a világ nálunk is már, hozsánna.

Tűz, vér, láz, újság, boldog változás,
Csupa teremtés lángol a szemekben,
Örök tavasz, örök forradalom
Óh, ékeskedjél, mindig ékesebben.

Robogj föl Láznak ifju serege,
Villogj tekintet, világbíró kardunk,
Künn, a mezőkön harsog a Tavasz,
Harsogó Tavasz, kísérd el a harcunk.

A TŰZ CSIHOLÓJA

Csak akkor születtek nagy dolgok,
Ha bátrak voltak, akik mertek
S ha százszor tudtak bátrak lenni,
Százszor bátrak és viharverték.

Az első emberi bátorság
Áldassék: a Tűz csiholója,
Aki az ismeretlen lánggra
Úgy nézett, mint jogos adóra.

Mint egy Isten, hóban vacogva
Fogadta szent munkája bérét:
Még ma is minden bátor ember
Csörgedezteti az ő vérét.

Ez a világ nem testálódott
Tegnaphoz húzó, rongy pulyáknak:

Legkülömb ember, aki bátor
S csak egy külömb van, aki: bátrabb.

S aki mást akar, mint mi most van,
Kényes bőrét gyáván nem óvja:
Mint ős-ősére ütött Isten:
A fölséges Tűz csiholója.

-109-

ENYHE, ÚJÉVI ÁTOK

Hogy ragya verjen, marjon mindenütt,
Hogy jőjön a döghullák varja
Mindenkire, aki vén, savanyú
Akaratát most piszkosan akarja
Lelkünkön és a szennyes Hunnián.

Hogy tébolyodva lelje meg eszét,
Hogy lásson egy rövidke órát,
Melyben halkulnak a gondolatok,
De hozzák már a vétkek megszabóját:
Fráter, gyermekeidben bűnhődöl.

Kilángol ez a sokszor lecsöpült
Ország: vegyes, vad bánatával
És hogyha volna Isten, számító,
Ki kicsiny bosszút állani nem által,
Latrainkra tűzzel lesujtana.

Hogy fussanak rá minden nyavalyák,
Hogy a törés jó kedvvel törje,
Akarásunkat durván az, aki
Bánatokig és átkokig gyötörte:
Ez a gazember még lakolni fog.

-110-

DAL A HAZUGSÁG-HÁZRÓL

Pavlik úrnak küldöm

Bécs felől sodrott ősz Duna-habok
Titkukat s hozott parancsukat zúgják:
Zsibongj föl újból, szép zsványtanya.
Ékes kövekbe fölburkolt Hazugság,
Száz zsandárunk és katonánk vigyáz
Minden vásárolt, zsoldos úri bőrre:
Paprika Jancsik, Pintye Gligorok,
Forverc, előre.

Bánatok, kínok, mint vad keselyük,
Falánkoznak a milliók szívéből
S mulasztott étek, öröm és gyerek
Helyén a Burg szuronyhatalma épül.
Megfojtódik Európa közepén
Egy szép népség, már álomban is póre,
De élnek a kufárok s vett urak,
Forverc, előre.

És nézd, világ, e rongy komédiát,
Hol csüggedt nézők a legnemesebbek,
Hol eladnak sok munkás-milliót
Cudar, eladó, úri keveseknek,
Hol az Élet ellen összefog
Cézári gógös s magyar úri dőre,
Ahol régi dal már a becsület,
Forverc, előre.

-111-

De egyszer majd meging a Palota,
Földindulóbban, minél jobban késik
S meghallhatja a közönyös világ
Halottaknak hitt lelkek ébredését,
A Hazugság-ház kap új lobogót
Majd a Dunára lenéző tetőre,
S addig, urak, tűzre az olajat,
Forverc, előre.

-112-

A MEZŐHEGYESI HÁBORÚ

Drága istállókban kényes paripák,
Tíznek vagy húsznak millió az ára,
De piszkos csatákban, éjszakán, ködön,
Hurcolják gyilkoló próba-csatára
A fiainkat Mezőhegyesen.

Világ bámulja a hős komédiát
(Nérók új cirkuszt mindig csak kilelnek)
S a kényes, becézett, drága fajlovak
A puska-robra horkanva figyelnek:
Durvult a világ Mezőhegyesen.

Egy nagyúri, hideg, szemöldök-vonás
S tízenként hullnak síri, hideg földre
Örvendő halál-sóhajjal a fiuk,
A többi marsol bután, összekötve:
Most nincsen pardon Mezőhegyesen.

S hogy százezreknek a szívéen már dobol
Nagy, világgyúró harcnak a dobossa,
Hogy komoly játékot akar a világ,
Mely rablott hitet, javát visszahozza,
Mit is sejtik azt Mezőhegyesen?

Ideges urak s ideges paripák,
Ma az övék a lelkünk-testünk, minden,
De veri a dobos az új riadót,
Szívről-szívre adva a szíveinken,
Titkon zúg már tán Mezőhegyesen.

RÉGI ÉNEKEK EKHÓJA

Ne kötődj velem, Sátán, ne kötődj,
Fáj még a seb és nem hegged hamar,
Hát igenis, igenis, igenis,
Azért éltem tragikusan, bután,
Mert a sorsom magyar.

Lám, miért kergetted el mosolyom,
E szépen betanultat,
Hát igenis, igenis, igenis,
Most már megint ezerszer átkozom
A multat, a multat.

És bánom is én, bánom is én,
Hogy sírni újra merek
S hogy kitört ősi barbárságom,
Megvasaltságom kinevetik
A vasalt emberek.

Rejtegettem magamban, mint Halál
Csúnya, gyáva gondolatát,
Utálatos mentséget
S mint erdő a csenevész,
Legutolsó vadát.

De most szökell belőlem
Fekete Égig futva:
Hát igenis, igenis, igenis,
Életem magyar átkok
Fröccsölő szégyen-kutja.

Ne kötődj velem, Sátán, ne kötődj,
Láng-villád mindent fölkarar,
Hát igenis, igenis, igenis
Csúf és borus csak az az életemben,
Ami magyar.

A GYÁVA HATALMASOK

Parancsolnak, de gyöngé hittel,
De elbánnak a komisz szeliddel.

S ha vár a népség szépet tőlük,
Van nekik mindig jó fagyos téljük.

S ha jár a Sors és Sorsot járnak,
Ők gajdolnak elébe a Nyárnak.

Óh, nagy dolga a dolgosoknak
Milyen kevés a hatalmasoknak.

Nagy pulyaságban milyen gyávák
És mégis a mi erőnket kívánják.

-116-

MEGÁLLT A SORS

Ha voltatok valamikor, most gyertek,
Legendák, őrületek, Jézusok
S Jézus-kori kávé-szín fejedelmek,
Csodálatosak, ajándékosak,
Hajbókolók jászol-bölcső előtt,
Hol születik örök-újából a Gyermeke,
Hol születik s mindig mi születünk,
Okvetetlen, didergő Jézusok
S talán egy a többinél Jézusabb:
Gyertek már, legendák, őrületek.

Józan, szabályos eszünkben elhunynak
Józan szabályok, mert lángol a Föld,
Mert vér-szekérnyoma van a Tejútnak,
Mert lángol az Ember, lángol az Ég,
Mert látjuk a futóknak sereget,
De nem tudjuk, avajjon merre futnak,
Óh, hogy olyan titkosak a futók
S hogy néha úgy látszik: a Sors megáll
S talán megfagy mindannyiunk szíve,
De még se, hajrá, mert lángol a Föld.

Iszonyatban születnek ma a kölykök
S a most haló: dühödt, vigasztalan:
Minden rém-lávát a hitűnkre öntött
A Nap, ez a mindig tréfálkozó,
Ki Jézust és néger királyokat
Ugyanazon döllyfel köszöntött
S ki úgy adja ma a derék hitet,
Mint holnap az esztelen tagadást
S ki által ma nagy Isten a szívünk
S holnap talán dühödt, vigasztalan.

-117-

Ma áll a Sors és nyilalnak a gondok
S vén Sors meddig állsz véres gát előtt,
Meddig járathat veled bús-bolondot
Ember-kínunk őstanuja, a Nap
S a bölcs királyok s bölcs őrületek
Eltépi a Jézus-legenda-rongyot?
Vagy lehuzzuk Egéről a Napot
S az Ember istenként talpára áll
S szitokkal szól a veres gát előtt:
Átugorlak s jöjjön a többi is.

-118-

-119-

TARTALOMJEGYZÉK.

	Oldal
Prológus	7
A visszahozott zászló:	
A veszélyek Istene	11
A megunt csatazaj	13
Új virágos ifjúsággal	14
A visszahozott zászló	16
Város megvétele után	17
Száz hűségű hűség	18
Vidám temetés éneke	19
A visszajáró májusok	20
Tiltakozni és akarni	21
Szent lehetetlenség zsoltárja	22

Hajh, élet, hajh	23
Köszöntő az életre	24
Fölkelések és feledkezések	26
A magunk szerelme	28
Röpülj, piros sárkányom	29
Holnapra gyógyuló bánat	30
Én erőszakos ifjúságom	32
Még mindig háboru	33
<u>Imádság a csalásért:</u>	
Nő-kergető, fényes hazugság	37
Elbocsátó szép üzenet	39
Valaki útravált belőlünk	41
Kérdés kék szemekhez	43
Hűség aranyos kora	44
A kiűritett ágyasház	46
Imádság a csalásért	48
Találkozás egy senkivel	49
A túlsó part	50
Az ismeretlen Ada	51
Vérmuzsikás, csodálatos harc	52
Óh, nagyszerű szerelem	53
Beszélgetés a boszorkánnyal	55
<u>Hát imígyen sírok:</u>	
A menekülő lovas	61
A megszépítő fátuma	63
És sehogy se vagyok	64
Hát imígyen sírok	65
A csontvázak kathedrálisában	67
Zuhanás a semmibe	68
Téli alkú szememmel	69
Ne hagyjuk el magunkat	70
A ló kérdez	71
<u>Ifjú karok kikötőjében:</u>	
Öreg legény szerelme	75
Mert senki jobban	76
A szépítő öregség	77
Holnap is így	79
Ifjú karok kikötőjében	80
Csupán magamtól búcsúzom	82
Mert tulságosan akarlak	84
Mikor Szulamit alszik	85
A vállad, a vállad	86
A bozót leánya	88
Az angyaloknál becsületesebben	89
Holnap talán elküldöm	90
Azután vége volna	91
Fekete virágot láttál	92
<u>Szent Lélek karavánja:</u>	
Igaz, uccai álmok	95
Hogy ma vagyunk	96
Ének aratás előtt	97
Szent Lélek karavánja	98
Rengj csak, föld	100
Mi kacagunk utoljára	101
Barangolás az országban	102
Rohanunk a forradalomba	104
Új, tavaszi sereg-szemle	106
A tűz csiholója	108
Enyhe, újévi átok	109
Dal a hazugság-házzról	110
A mezőhegyesi háború	112
Régi énekek ekhója	113
A gyáva hatalmasok	115
Megállt a sors	116

Transcriber's Note:

List of corrected typographical errors and inconsistent spellings:

- Page 14, "UJ VIRÁGOS IFJUSÁGGAL" changed to "ÚJ VIRÁGOS IFJUSÁGGAL"
- Page 18, "SZÁZ HŰSÉGU HŰSÉG" changed to "SZÁZ HŰSÉGŰ HŰSÉG"
- Page 41, "VALAKI UTRAVÁLT BELŐLÜNK" changed to "VALAKI ÚTRAVÁLT BELŐLÜNK"
- Page 48, "IMADSAG A CSALÁSÉRT" changed to "IMÁDSÁG A CSALÁSÉRT"
- Page 56, "(Es bolondot láttál," changed to "(És bolondot láttál,"
- Page 59, "HÁT IMIGYEN SIROK" changed to "HÁT IMÍGYEN SÍROK"

- Page [61](#), "**Krudy** Gyulának küldöm" changed to "**Krúdy** Gyulának küldöm"
- Page [65](#), "HÁT **IMIGYEN** SÍROK" changed to "HÁT **IMÍGYEN** SÍROK"
- Page [73](#), "**IFJU** KAROK KIKÖTŐJÉBEN" changed to "**IFJÚ** KAROK KIKÖTŐJÉBEN"
- Page [106](#), "**UJ**, TAVASZI SEREG-SZEMLE" changed to "**ÚJ**, TAVASZI SEREG-SZEMLE"
- Page [116](#), "**MEGALLT** A SORS" changed to "**MEGÁLLT** A SORS"
- Page [119](#), "Hát imígyen **sírok**:" changed to "Hát imígyen **sírok**:"
- Page [119](#), "Fölkelések és feledkezések **29**" changed to "Fölkelések és feledkezések **26**"
- Page [120](#), "**Szentlélek** karavánja:" changed to "**Szent Lélek** karavánja:"

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK A MAGUNK SZERELME: VERSEK ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are

outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.

- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™’s goals and ensuring that the Project Gutenberg™

collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.